

L'arxiu d'Unió Democràtica de Catalunya (1931-2016) ingressa a l'Arxiu Nacional

Els avatars de l'ingrés

Ha ingressat a l'Arxiu Nacional la documentació històrica i moderna, des del 1931 fins a la seva liquidació, d'un dels partits de més llarga trajectòria en la vida política del nostre país, **Unió Democràtica de Catalunya (UDC)**. Mancat de representació al Parlament de Catalunya i les Corts generals espanyoles després de les dues eleccions celebrades en 2015, pel setembre de l'any següent el partit, incapaç de fer front al deute contret, tancà les portes i s'acollí formalment a un concurs de creditors.

Amb voluntat de preservar el seu fons documental, un patrimoni tan rellevant per al coneixement de la història política de Catalunya al llarg del segle XX, a iniciativa de l'Arxiu Nacional, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, **per resolució del Conseller de 5 de juliol de 2017 va incloure l'anomenat Arxiu Històric Ferran Camps (UDC) en el Catàleg del Patrimoni Cultural Català**. S'aconseguí per aquesta via oferir, tan aviat com fou possible, protecció legal a l'arxiu històric de la formació política, immersa en procediment concursal de fallida.

El Jutjat Mercantil número 4 de Barcelona, en iniciar el setembre de 2016 el procediment de concurs ordinari, va assignar l'administració concursal d'Unió Democràtica de Catalunya (en Liquidació) a la firma d'advocats Deloitte Abogados, S.L.P. El dit administrador concursal va certificar a mitjans de 2018 que, una vegada exhaurida la fase judicial de presentació d'ofertes per a l'adquisició del patrimoni del partit, no existia cap oferta per a l'adquisició de l'arxiu. **El Departament de Cultura ha presentat una oferta econòmica simbòlica amb l'objectiu d'aconseguir, de la manera més ràpida possible, l'ingrés d'aquest fons documental tan rellevant en un centre d'arxiu públic.**

Característiques del fons documental

El fons documental d'Unió Democràtica de Catalunya ara ingressat definitivament a l'Arxiu Nacional ocupa un volum de més de 200 metres, instal·lats en 408 caixes, 10 mobles arxivadors i un paquet de grans dimensions que conté la bandera històrica del partit. Es tracta de documentació textual, cartells, fotografies, material de difusió i objectes, àudio i vídeo, documentació electrònica, hemeroteca (fins a 69 capçaleres d'edició pròpia), biblioteca i fitxer temàtic.

D'una banda, aplega l'Arxiu Històric Ferran Camps (UDC) inclòs en 2017 en el Catàleg del Patrimoni Documental Català (190 caixes i 76 metres de documentació, aproximadament), identificat, organitzat i succintament descrit a iniciativa del propi partit, entre 2013 i 2016, tot just abans del cessament de les seves activitats. L'arxiu del partit experimentà els mateixos avatars de repressió i exili del partit. Amb la transició política i la legalització del partit el 1977, Unió emplaçà la seva seu al carrer València de Barcelona i després la traslladà a la Travessera de Gràcia el 1997. A partir d'aquell moment, Ferran Camps (1945-2002), polític i periodista, afiliat des del 1963, inicià el procés d'organització de l'arxiu, amb l'objectiu de recuperar-ne el patrimoni històric i documental; l'arxiu començà a funcionar com a servei intern i s'obrí a la consulta amb finalitats de recerca. En 2007 es produí el trasllat definitiu de l'arxiu a la darrera seu del partit al carrer Nàpols de Barcelona, des d'on ha ingressat ara a l'Arxiu Nacional.

L'Arxiu Històric Ferran Camps (UDC) inclou la documentació més antiga i pròpia d'Unió (òrgans directius, delegacions territorials, comissions sectorials, Unió de Treballadors, Unió de Dones, Unió de Joves, Unió de la Gent Gran i Unió de Famílies); de la coalició/federació Convergència i Unió (1979-2015) (documentació electoral, d'enllaç entre ambdues formacions i de la tasca política a les institucions locals, nacionals, espanyoles i europees), de vint-i-quatre subfons corresponents a documentació procedent de militants veterans, d'entre els quals destaquen pel seu volum els de Carme Illa, Ignasi Farreres, Joan A. Codina, Ferran Camps, Jaume Jané i Miquel Coll i Alentorn; finalment, aquesta part del fons aplega documentació procedent de l'Institut de Cultura Política (ICP) (1977-1979) i la Fundació Doctor Lluís M. Vila d'Abadal (1984-1996).

Però l'arxiu d'Unió Democràtica de Catalunya ingressat ara a l'Arxiu Nacional **inclou també un segon bloc de documentació que no forma part de l'Arxiu Històric Ferran Camps i pertany a l'organització i l'activitat del partit en els darrers anys de la seva existència.** Ara mateix ocupa 218 caixes i més 87 metres, que hauran de ser objecte de tria. Conté documentació de la presidència i la secretaria d'organització, el Comitè de Govern, el Consell Nacional, els congressos ordinaris i extraordinaris, la Unió de Joves, la Unió de Treballadors, les Intercomarcals de Barcelona-Ciutat i Barcelona-Comarques, la gestió econòmica, les campanyes electorals i un gran volum de documentació corresponent a expedients de simpatitzants i militants.

Amb l'arxiu s'han preservat també dues peces emblemàtiques de la història del partit: la gran senyera de seda amb el primer logotip quadrat d'Unió brodat amb fils de seda, a manera d'estendard, que romangué a l'exili fins a la celebració del 5è Congrés Nacional (1978) i la talla de fusta de Sant Jordi que era en els despatxos de presidència del partit des dels primers anys de la República.

Un fons molt valuós per a la història política de Catalunya

En el seu conjunt, l'arxiu d'Unió Democràtica de Catalunya que el Departament de Cultura ha preservat amb el seu ingrés a l'Arxiu Nacional, **permetrà un coneixement molt acurat de la trajectòria del partit al llarg dels seus vuitanta-cinc anys d'història (1931-2016)**. Conté documents de caràcter únic i valor singular i és essencial per a l'estudi de la trajectòria política d'Unió com a partit catalanista amb l'objectiu estatutari i fundacional de guanyar la restauració integral, la preservació i el ple assoliment dels drets nacionals de Catalunya; **conserva les actes dels òrgans de govern del partit durant els primers anys** i per tant permet estudiar l'expansió inicial, l'activitat i el posicionament del partit durant la Segona República.

El fons també és testimoni de la lluita antifranquista en la clandestinitat i de la contribució del partit i els seus militants a la recuperació de la llengua i la cultura catalanes; en aquest sentit, nodrirà abundants testimonis per a l'estudi de polítics que van jugar un paper actiu en la defensa del català i de les institucions, i que van patir persecució durant el franquisme. Així mateix, el fons documenta la participació d'UDC en les plataformes unitàries en defensa dels drets i les llibertats de Catalunya, així com la seva projecció política exterior i l'europeisme molt actiu en defensa dels valors democràtics, de llibertat i de justícia social. Igualment, facilita abundant informació per a l'anàlisi de la història electoral de Catalunya i és testimoni de l'acció política de les formacions en l'àmbit demòcrata-cristià, en defensa del personalisme i l'humanisme d'inspiració cristiana en l'acció política.

Finalment, documenta de manera especial el període més rellevant en quant a influència política del partit: el de la seva acció conjunta dins la coalició Convergència i Unió, durant el qual molts militants del partit exerciren tasques de responsabilitat a l'administració local, el Govern de la Generalitat i el Parlament de Catalunya.

En definitiva, **Unió Democràtica de Catalunya ha estat un partit molt rellevant en la trajectòria de Catalunya en general i del catalanisme en particular, determinant per entendre la història de la Segona República, la Guerra Civil espanyola, l'exili, la resistència, la clandestinitat, la transició democràtica i el període autonòmic**. Una vegada preservat d'un futur incert, confiem que el seu patrimoni documental estigui a l'abast de tothom el més aviat possible.

Sant Cugat del Vallès, 9 de novembre de 2018